

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 4Nt/41/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720010795
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ing., Mgr. Martin Bekeš
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2021:5720010795.3

Uznesenie

Okresný súd Martin v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. Mgr. Martina Bekeša a prísediacich Oľgy Lysičanovej a Ing. Dušana Laššáka v trestnej veci odsúdeného Y. V., o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, na verejnom zasadnutí dňa 25.05.2021 v Martine takto

rozhodol:

Súd podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietla návrh odsúdeného Y. V., nar. XX.XX.XXXX v Y., trvale bytom L. XXX, t.č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, na povolenie obnovy konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 2T/120/2014.

odôvodnenie:

Odsúdený v podaní doručenom tunajšiemu súdu dňa XX.XX.XXXX žiadal, aby súd povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 2T/120/2014. Tvrdil, že poškodenú neznásilnil, čo môže potvrdiť samotná poškodená Y. C.. Táto sa podľa vyjadrenia odsúdeného mala pred kamarátmi, vrátane sestry odsúdeného priznať, že k žiadnemu znásilneniu a ani k dobrovoľnému pohlavnému styku medzi nimi nedošlo.

V podaní doručenom Okresnému súdu Martin dňa 19.01.2021 odsúdený opätovne žiadal o povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/120/2014 (vec týkajúca sa tohto ďalšieho návrhu odsúdeného bola na Okresnom súde Martin vedená pod. sp. zn. 13Nt/4/2021). V tomto opätovnom návrhu odsúdený uviedol, že čo sa týka skutku č. 1, za ktorý bol predmetným rozsudkom odsúdený (zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov), v prípravnom konaní došlo k manipulovaniu s dôkazným materiálom orgánmi činnými v trestnom konaní. V dôsledku tejto manipulácie s dôkazným materiálom bol skutok prísnejšie právne kvalifikovaný ako mal byť. Čo sa týka skutku č. 2, tento sa nestal, poškodená vo svojich výpovediach klamala o tom, že by bola odsúdeným znásilnená.

Súd uznesením sp. zn. 4Nt/41/2020 zo dňa 26.04.2021 trestné veci odsúdeného, vedené na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 4Nt/41/2020 a pod sp. zn. 13Nt/4/2021, predmetom ktorých je rozhodovanie o návrhoch odsúdeného na povolenie obnovy konania Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/120/2014 spojil na spoločné prejednanie a rozhodnutie s tým, že tieto veci sú vedené pod spoločnou spisovou značkou 4Nt/41/2020.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. por., obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 399 ods. 2 Tr. por., súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Podľa § 402 ods. 1 Tr. por. o návrhu na povolenie obnovy konania rozhoduje súd na verejnom zasadnutí.

Súd podľa § 402 ods. 1 Tr. por. prejednal návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania na verejnom zasadnutí. Pred rozhodnutím vo veci súd vykonal dokazovanie podľa obsah spisu, pričom sa oboznámil najmä s podstatným obsahom spisov Okresného súdu Martin sp. zn. 4Nt/41/2020, sp. zn. 13Nt/4/2021 a sp. zn. 2T/120/2014 a s vyjadreniami odsúdeného.

Súd mal preukázané, že Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 2T/120/2014-410 zo dňa 21.06.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3To/107/2016-465 zo dňa 08.06.2017 uznal odsúdeného Y. V. vinným zo spáchania skutku č. 1, ktorý právne kvalifikoval ako pokračovací obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 3 písm. b) Tr. zák. a zo spáchania skutku č. 2, ktorý právne kvalifikoval ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. za použitia § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Za skutok č. 1 mu bol uložený spoločný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a za skutok č. 2 mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutia súdu príp. prokurátora uvedené v Trestnom poriadku. Obnovu konania možno povoliť len vtedy, ak súd zistí splnenie zákonných podmienok obnovy v zmysle § 394 Tr. por. V danom prípade návrh na povolenie obnovy konania bol podaný oprávnenou osobou - odsúdeným (§ 396 ods. 3 Tr. por.) a smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu, proti ktorému je návrh prípustný - rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 2T/120/2014-410 zo dňa 21.06.2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3To/107/2016-465 zo dňa 08.06.2017. Súd preto skúmal, či v danom prípade existujú zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania uvedené v § 394 Tr. por.

Pre povolenie obnovy konania je okrem podania návrhu oprávnenou osobou potrebné splniť niektorú z podmienok uvedených v citovanom ustanovení, teda musia byť preukázané skutočnosti alebo dôkazy, ktoré boli súdu skôr neznáme a tieto musia zároveň samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi viesť k inému rozhodnutiu (o vine či treste), než ako bolo pôvodné právoplatné rozhodnutie. Skutočnosťou skôr neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý síce nie je dôkazom, ale môže mať vplyv na zistenie skutočného stavu veci a spravidla ho bude potrebné preukazovať ďalšími dôkazmi. Predtým neznámy dôkaz bude dôkaz, ktorý je nový a nebol vykonaný v pôvodnom konaní alebo dôkaz, ktorý síce vykonaný bol, ale s iným obsahom (napr. zmenená výpoveď svedka).

V konaní o podaných návrhoch na povolenie obnovy konania sa súd dôsledne zaoberal všetkými tvrdeniami, ktoré v nich odsúdený uvádzal, a ktoré osobne prezentoval aj na verejnom zasadnutí.

Čo sa týka skutku, ktorý bol právne kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. za použitia § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák., odsúdený vo svojich vyjadreniach poukázal na to, že poškodená Y. C. sa mala priznať k tomu, že odsúdeným znásilnená nebola. Túto skutočnosť mala uviesť pred sestrou odsúdeného V. V.. Poškodená, ako aj sestra odsúdeného V. V., boli ako svedkyne v konaní Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/120/2014 riadne vypočuté, preto ich výpoveď nemožno pokladať za dôkaz nový. Za nový dôkaz by mohli byť ich výpovede pokladané iba v prípade, ak by došlo k podstatnej zmene ich pôvodných výpovedí alebo k doplneniu ich pôvodných výpovedí o nové, relevantné skutočnosti. To že sa mala poškodená pred sestrou odsúdeného vyjadriť, že si znásilnenie vymyslela, odsúdený už v rámci svojej obrany tvrdil počas konania Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/120/2014, konkrétne v odvolaní na č.l. 448, preto na nejedná o skutočnosti nové, pre súd neznáme. Súd preto návrh odsúdeného na opätovné vypočutie poškodenej ako aj svedkyne V. V.X. odmietol. Pri tomto postupe súd zároveň prihliadal aj na skutočnosť, že poškodená je obzvlášť zraniteľnou obeťou, ktorú v žiadnom prípade nie je možné bezdôvodne vystavovať riziku druhotnej viktimizácie.

Súd zároveň odmietol vykonať dôkaz výsluchom svedkov IU. Ď., Y. V. Y., Y. V. L., V. Q., Y. V., C. V., Y. C. E. R. S.. Keďže žiadny z týchto svedkov nebol v základnom konaní vypočutý, z týchto výpovedí by mohli vzísť dôkazy, ktoré by mohli byť pokladané za nové dôkazy. Napriek tomu súd vyhodnotil, že sa jedná o výpovede nepodstatné, z ktorých získané dôkazy nemôžu byť samé o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi spôsobilé odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo o treste odsúdeného. Z vyjadrenia odsúdeného je zrejmé, že žiadny z týchto novo navrhnutých svedkov nebol očitým svedkom skutku a taktiež žiaden z nich nemá mať nové resp. iné poznatky o predmetnej trestnej činnosti v porovnaní s dôkazným materiálom obsiahnutým v spise Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/120/2014. Odsúdený ich nenavrhol vypočuť ku okolnostiam týkajúcim sa skutku, ale len ku skutočnostiam v zásade nepodstatným. Žiadal, aby boli vypočutí len k objasneniu pomerov v rodine odsúdeného a poškodenej, ku skutočnostiam vzťahujúcim sa k postupu orgánov činných v trestnom

konaní pri zadržaní odsúdeného (svedok K. Ď.), k správaniu sa poškodenej predtým, ako bol skutok spáchaný (C. V.), resp. k stretnutiu sa obžalovaného s inou osobou deň pred znásilnením (Y. V.).

V zmysle ustálenej judikatúry (rozh. NS ČR č. 4Tz/111/2006; Rt-72/1980; rozh. NS SR č. 5Tost/20/2011) je súd konajúci o návrhu na povolenie obnovy konania oprávnený a povinný skúmať a hodnotiť, či existencia nových skutočností (dôkazov) je spôsobilá sama o sebe alebo v spojení s už známymi dôkazmi (skutočnosťami), odôvodniť iné, než pôvodné právoplatné rozhodnutie. Toto skúmanie nemožno procesne vykonať inak, než hodnotením dôkazov (§ 2 ods. 12 Tr. por.), t.j. porovnaním už skôr vykonaných dôkazov a doterajšieho skutkového zistenia s dôkazným významom nových skutočností (dôkazov). Súd konajúci o návrhu na obnovu konania sa nemôže obmedziť len na nekritické konštatovanie novosti a existencie predloženého dôkazu s tým, že hodnotenie takého dôkazu súd vykoná až po povolení obnovy konania. Takýto prístup by v praxi znamenal rezignáciu súdu na svoju hodnotiacu činnosť zverenú zákonom výlučne jemu, a každá nová skutočnosť či novo navrhnutý dôkaz, by nutne viedla k automatickému zrušeniu pôvodného rozhodnutia. To by bol zásadný prielom zákonom upravenej skutočnosti, že obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom. Úloha súdu by v tomto type konania bola devalvovaná len na registrovanie novo označených skutočností a dôkazov, pričom by bola celkom popretá jedna zo základných zásad trestného konania - zásada voľného hodnotenia dôkazov upravená v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por.

Rovnako súd odmietol vykonať výsluch svedkyne Y. C., keďže súd výsluch tejto svedkyne opätovne nemohol pokladať za dôkaz nový. Táto svedkyňa už bola vypočutá v konaní Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/120/2014, pričom aktuálne má byť podľa vyjadrenia odsúdeného vypočutá k tomu, aby súdu vysvetlila, prečo ohľadom znásilnenia jej dcéry si „vymýšľa a klame“. Keďže doposiaľ nebola žiadnym relevantným spôsobom spochybnená vierohodnosť výpovede tejto svedkyne a ani zo žiadnych dôkazov, ktoré boli súdu odsúdeným v konaní o obnove konania predložené, nevyplýva, že by došlo k zmene výpovede tejto svedkyne (oproti ňou skôr podanej výpovede a teda, že by v pôvodnej výpovedi, ako tvrdí odsúdený, klamala), ako už bolo uvedené, nejedná sa o dôkaz nový. Z tohto dôvodu súd odmietol vykonať aj tento dôkaz.

Rovnako ani dôkazy, ktoré majú byť získané výsluchom nekonkretizovaného lekára - gynekológa, ktorý sa podľa vyjadrenia odsúdeného má vyjadriť k tomu, či sa skutok stal, a či poškodená bola alebo nebola panna aj po spáchaní skutku a znaleckým dokazovaním, ktorým sa má posúdiť z akého dňa pochádzali spermie nájdené na mieste činu, nemožno pokladať za dôkazy nové, tak ako to predpokladá ust. § 394 ods. 1 Tr. por. Na jednej strane gynekológ nie je oprávnený sa vyjadrovať k tomu, či sa skutok stal a na druhej strane sa poškodená po spáchaní skutku podrobila gynekologickému vyšetreniu, z ktorého je v spise obsiahnutá lekárska správa. Pritom odsúdený návrhmi na vypočutie lekára gynekológa a na vykonanie znaleckého dokazovania nepredkladá súdu dôkazy nové, ale týmito návrhmi sa snaží len dohľadať nejaké doposiaľ neznáme a neurčité dôkazy, ktoré by boli spôsobilé spochybníť riadne zistený skutkový stav. Preto súd odmietol vykonať aj tieto dôkazy.

Čo sa týka skutku, ktorý bol právne kvalifikovaný ako pokračovací obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 3 písm. b) Tr. zák., odsúdený vo svojich vyjadreniach poukázal na to, že ním neoprávnene vyrobené peniaze, ktoré boli nájdené v krbe, mienil spáliť, a preto sa na ne nemalo prihliadať pri určovaní rozsahu činu. Orgány činné v trestnom konaní mali podľa neho manipulovať na mieste činu s dôkazným materiálom tým, že predmetné peniaze z krbu vybrali a až následne vyhotovili fotodokumentáciu miesta činu. Mal za to, že takýmto nezákonným postupom orgánov činných v trestnom konaní, došlo k prísnejšej kvalifikácii skutku ako trestného činu oproti tomu ako mal byť správne právne kvalifikovaný.

Vo vzťahu k tomuto trestnému činu odsúdený v konaní o povolenie obnovy konania neuviedol žiadnu skutočnosť súdu skôr neznámu a ani nepredložil akýkoľvek nový dôkaz. Opakovane len tvrdil skutočnosti, ktoré boli už obsiahnuté v rámci jeho obrany v konaní Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/120/2014, (č.l. 445 a nasl., a ktoré opakovane uvádzal aj v rámci obrany, v podanom dovolaní proti odsudzujúcemu rozsudku). Po vykonanom dokazovaní súd teda zhodnotil, že v predmetnej veci odsúdený poukázal len na skutočnosti, ktoré už opakovane uvádzal v základnom trestnom konaní, pričom o týchto zreprodukovaných tvrdeniach nepredložil súdu žiaden nový dôkaz.

Súd v tomto smere predovšetkým konštatuje, že účelom konania o povolenie obnovy konania nie je preskúmanie zákonnosti či odôvodnenosti pôvodného rozhodnutia a ani posudzovanie viny odsúdeného. Posudzovanie takýchto otázok v rámci konania o povolenie obnovy by prekračovalo jeho zákonný rámec a účel, ktorý vyplýva z ustanovení Trestného poriadku. V konaní o povolenie obnovy konania sa nezisťuje správnosť (zákonnosť, odôvodnenosť) pôvodného rozhodnutia, ale sa posudzuje otázka, či nová skutočnosť alebo dôkaz, ktorý bol súdu skôr neznámy, by mohol odôvodniť iné rozhodnutie ako bolo pôvodné právoplatné rozhodnutie. Za nové skutočnosti alebo dôkazy nemožno

považovať skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú zistiteľné z obsahu spisov, a to aj vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal alebo ich dokonca prehliadol, resp. sa mylil pri hodnotení vykonaných dôkazov, prípadne ich nesprávne vyhodnotil. Tento inštitút je striktne viazaný na preukázanie nových skôr neznámych skutočností alebo dôkazov, čo sa v rozhodovanej veci nestalo realitou. Keďže zo strany odsúdeného Y. V., ktorý podal návrh na povolenie obnovy konania, neboli predložené také skutočnosti a dôkazy, ktoré by boli súdu skôr neznáme a ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine či treste odsúdeného, t. j. náležite nepreukázal existenciu podmienok na povolenie obnovy konania podľa § 394 Tr. por., súd jeho návrh v súlade s § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti uzneseniu je možné podať na Okresnom súde Martin sťažnosť,
pracovných dní odo dňa jeho oznámenia. Sťažnosť má odkladný účinok.

a to v lehote troch